

PRODUKTY ORGANICZNE	NORMA BRANŻOWA	BN-72
	Eter fenylowy	6026-57
		Grupa katalogowa X 21 ¹⁾

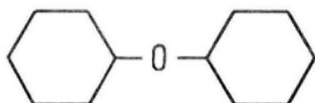
1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest eter fenylowy techniczny, otrzymywany przy produkcji syntetycznego fenolu metodą wysokociśnieniową, oraz eter fenylowy oczyszczony otrzymywany przez krystalizację produktu technicznego z metanolu.

Eter fenylowy ma:

a) wzór sumaryczny $C_{12}H_{10}O$,

b) wzór budowy

c) masę cząsteczkową 170,2 (1965),

d) nazwę systematyczną - fenaksybenzen.

1.2. Zastosowanie. Eter fenylowy jest stosowany:

- jako środek zapachowy w przemyśle perfumeryjnym i kosmetycznym - odmiana A,
- jako składnik nośnika ciepła (tzn. dowther A) - odmiana B.

1.3. Normy związane

- PN-65/C-04086 Przetwory naftowe. Oznaczanie zawartości wody metodą Fischera
- PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek
- PN-69/C-04512 Produkty organiczne. Oznaczanie granic temperatur wrzenia
- PN/C-04514 Oznaczanie temperatury krzepnięcia substancji organicznych
- PN/C-60008 Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów ciekłych
- PN-67/C-79252 Produkty w opakowaniach transportowych. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe
- BN-69/5046-03 Opakowania transportowe metalowe. Bębny ciężkie z obręczami nasadzonymi

¹⁾ Symbole wg SWW: 1242-153 dla odmiany B,
1249-167 dla odmiany A.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE2.1. Podział

2.1.1. Odmiany. W zależności od jakości i zastosowania rozróżnia się dwie odmiany oznaczone:

- A - eter fenylowy oczyszczony,
- B - eter fenylowy techniczny.

2.1.2. Gatunki. W odmianie B rozróżnia się dwa gatunki oznaczone kolejnymi cyframi rzymskimi I i II.

2.2. Przykład oznaczenia eteru fenylowego technicznego, gatunku I:

ETER FENYLOWY B I BN-72/6026-57
SWW 1242-153

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania chemiczne i fizyczne - wg tabl. 1.

Tablica 1

Wymagania	Odmiana		
	A	B	
		I	II
a) Wygląd zewnętrzny	kryształy wolne od zanieczyszczeń mechanicznych, bezbarwne	w zależności od temperatury ciecz przezroczysta, mieszanina cieczy i kryształów lub zwarta masa kryształiczna wolna od zanieczyszczeń mechanicznych, bezbarwna lub jasnożółta	
b) Zapach	liściasto-kwiatowy, po rozcięczeniu geraniowo-różany	nie normalizuje się	
c) Temperatura krzepnięcia nie niższa niż, °C	26,5	26	24,5
d) Destylacja: w granicach temperatur 253±260°C powinno przedestylować, % obj., co najmniej	nie normalizuje się	97	95

Zjednoczenie Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego „Petrochemia”

Ustanowiona przez Dyrektora Naczelnego Zjednoczenia Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego „Petrochemia” dnia 4 grudnia 1972 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 lipca 1973 r.

(Dz. Norm. i Miar nr 5/1973 poz. 12)

cd. tabl. 1

Wymagania	Odmiana		
	A	B	
		I	II
e) Suchej pozostałości, najwyżej	nie normalizuje się	0,01	0,05
f) Wody, %, najwyżej	nie normalizuje się	0,02	0,03
g) Fenolu, %, najwyżej	nie zawiera	0,1	0,3
h) Rozpuszczalność w 90-procentowym alkoholu etylowym	całkowita	nie normalizuje się	

3.2. Trwałość. Eter fenyłowy odmiany A jest trwały w ciągu nie więcej niż 6 miesięcy, natomiast odmiany B - 8 miesięcy, licząc od daty produkcji.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Eter fenyłowy należy dostarczać w bębnach stalowych ocynkowanych wg BN-69/5046-03 podtyp 1, rodzaj 1, pojemności 200 dm³. Dla odmiany B dopuszcza się stosowanie cystern stalowych zaopatrzonych w węzownice grzejne. Opakowania należy uzupełniać do 95% pojemności. Opakowanie należy przed napełnieniem dokładnie osuszyć.

Na każdym bębnie należy umieścić oznakowanie wykonane wg PN-67/0-79252 i zawierające co najmniej:

- nazwę zakładu produkującego,
- oznaczenie wg 2.2,
- masę brutto i netto,
- datę produkcji,
- znak niebezpieczeństwa dla materiałów łatwo palnych wg PN-67/C-79252 p. 2.3.3,
- napis ostrzegawczy "Ostrożnie, środek szkodliwy", wykonany czerwonymi literami na białym tle.

Na cysternie należy umieścić oznakowanie co najmniej wg a), b), c), f). Pakowanie i znakowanie produktu przeznaczonego na eksport należy każdorazowo uzgodnić z eksporterem.

4.2. Przechowywanie. Eter fenyłowy należy przechowywać w zamkniętych zbiornikach stalowych lub bębnach wg 4.1, w pomieszczeniach suchych z dala od środków żywnościowych. Bębny z eterem fenyłowym należy przechowywać w jednej warstwie.

4.3. Transport. Eter fenyłowy w bębnach należy przewozić krytymi środkami transportowymi, zgodnie z obowiązującymi przepisami z określeniem klasy niebezpieczeństwa¹⁾. Bębny w środku transportowym należy ustawiać ściśle obok siebie w jednej warstwie otworami do góry tak, aby tworzyły zwartą całość i zabezpieczyć je przed przesuwaniem się i przetoczeniem. Dopuszcza się przewóz drobnicą z zakazem przewozu ze środkami żywnościowymi.

5. BADANIA

5.1. Program badań podano w tabl. 2

Tablica 2

Wymagania	Grupy badań			
	Odmiana A		Odmiana B	
	pełne	niepełne	pełne	niepełne
a) Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego	+	+	+	+
b) Sprawdzenie zapachu	+	+		
c) Oznaczanie temperatury krzepnięcia	+	+	+	+
d) Wykonanie destylacji			+	+
e) Oznaczanie zawartości suchej pozostałości			+	+
f) Oznaczanie zawartości wody			+	
g) Oznaczanie zawartości fenoli	+		+	
h) Oznaczanie rozpuszczalności w 90-procentowym etanolu	+	+		

Znak + oznacza obowiązek przeprowadzania badań.
Badania pełne przeprowadza się na żądanie odbiorcy.
Badania niepełne należy przeprowadzić dla każdej partii.

5.2. Wielkość partii. Za partię produktu należy uznać zawartość najwyżej 100 bębnów lub zawartość jednej cysterny.

5.3. Pobieranie próbek. Przy pobieraniu próbek należy stosować ogólne zasady podane w PN-67/C-04500. Próbkę należy pobierać z każdej cysterny. W przypadku produktu w bębnach, w zależności od liczności partii, należy pobrać do badań w sposób losowy przypadkowy liczbę opakowań wg tabl. 3.

Tablica 3

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań, którą należy pobrać do pobierania próbek
do 3	wszystkie
4 ÷ 5	3
6 ÷ 25	5
26 ÷ 63	7
64 ÷ 100	9

Przed pobraniem próbek zawartość opakowania należy podgrzać aż do całkowitego stopnienia produktu i dobrze wymieszać. Próbkę należy pobierać zgłębnikiem nr 1 wg PN/C-60008 z całej grubości warstwy. Wielkość próbki pierwotnej uzależniona jest od pojemności zgłębnika. Próbkę ogólną dla A powinna wynosić nie mniej niż 200 cm³, a dla odmiany B nie mniej niż 1500 cm³. Jeżeli objętość próbki ogólnej jest mniejsza niż podano, należy odpowiednio zwiększyć liczbę próbek pierwotnych. Próbkę ogólną należy podzielić na dwie części, z których jedną należy przeznaczyć do badań, a drugą przechowywać do analizy rozjemczej w ciągu 6 tygodni, a w przypadku eksportu - w ciągu 6 miesięcy od daty wysyłki.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzanie postaci i barwy. Eter fenylowy odmiany A należy umieścić w probówce ze szkła bezbarwnego o średnicy 15 cm i oglądać w świetle przechodzącym. Sprawdzanie postaci i barwy należy wykonać w temperaturze poniżej 25°C. Postać i barwę eteru fenylowego odmiany B należy sprawdzić na próbkę pobranej do destylacji.

5.4.2. Określanie zapachu. Pasek z bibuły filtracyjnej o szerokości 0,5 ÷ 1 cm i długości 15 cm zwilżyć na długości 1,5 cm w roztopionym eterze fenylowym i sprawdzić zapach.

5.4.3. Oznaczanie temperatury krzepnięcia należy wykonać wg PN/C-04514, bez suszenia produktu.

5.4.4. Destylacja. Destylację należy wykonać wg PN-69/C-04512 stosując chłodnicę powietrzną o długości 800 mm i średnicy wewnętrznej 17 ± 1 mm. Próbkę do destylacji należy odmierzyć w temperaturze 30°C.

5.4.5. Oznaczanie suchej pozostałości. Do parownicy porcelanowej, kwarcowej lub ze szkła borokrzemianowego o średnicy około 75 mm, wysuszonej uprzednio w temperaturze 105 ± 2°C do stałej masy, odmierzyć 100 cm³ badanego eteru fenylowego uprzednio stopionego i wymieszanego o temperaturze 30°C.

Parowniczkę wraz z eterem fenylowym ogrzewać na łaźni piaskowej lub powietrznej pod wyciągiem do całkowitego odparowania, a następnie suszyć w temperaturze 105 ± 2°C do stałej masy. Pierwsze ważenie wykonać po 2 godz suszenia z dokładnością 0,0002 g.

Zawartość suchej pozostałości (X_1) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_1 = \frac{m \cdot 100}{V \cdot \rho} \quad (1)$$

w którym:

- m - masa pozostałości, g,
- V - objętość próbki badanego eteru fenylowego, cm³,
- ρ - gęstość eteru fenylowego (w temperaturze 30°C = 1,0611 g/cm³).

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną co najmniej dwóch wyników nie różniących się między sobą więcej niż o 0,002 wartości bezwzględnej.

5.4.6. Oznaczanie zawartości wody wykonać wg PN-65/C-04086 p. 2.6.2. Podaną próbkę o temperaturze 30°C należy odmierzyć strzykawką lekarską pojemności 10 cm³. Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,002 wartości bezwzględnej.

5.4.7. Oznaczanie zawartości fenolu metodą chromatograficzną

5.4.7.1. Zasada oznaczania. Metoda polega na rozdzieleniu poszczególnych składników próbki badanego eteru fenylowego w kolumnie chromatogra-

ficznej, przetworzeniu informacji w detektorze na impulsy elektryczne, a następnie zarejestrowaniu tych impulsów na taśmie papierowej w postaci chromatografu, pozwalającego obliczyć procentową zawartość składników.

5.4.7.2. Aparatura

- a) Chromatograf z detektorem płomieniowo-jonizującym.
- b) Kolumna chromatograficzna długości około 2 m i średnicy 3 ÷ 5 mm.
- c) Mikrostrzykawka.

5.4.7.3. Odczynniki

- a) Chromosorb W o rozdrobnieniu 0,2 ÷ 0,3 mm (60 - 80 mesh); dopuszcza się stosowanie chloro-silanizowanego chromosorbu W.
- b) Alkohol *n*-oktylowy cz.d.a.
- c) Apiezon L lub M do chromatografii.
- d) Gaz nośny - azot.
- e) Toluen cz.d.a.

5.4.7.4. Przygotowanie wypełnienia kolumny chromatograficznej. Chromosorb W wysuszyć w temperaturze 150°C, a następnie odważyć z dokładnością do 0,01 g w ilości potrzebnej do napełniania kolumny. Na 80 części wagowych chromosorbu W nanieść 20 części wagowych apiezonu, rozpuszczonego uprzednio w około 300 cm³ toluenu. Toluen odparować na łaźni wodnej, ciągle mieszając, a następnie wypełnienie wysuszyć w temperaturze 150°C do całkowitego usunięcia rozpuszczalnika (do zaniku zapachu). Tak przygotowane wypełnienie nasypać do kolumny chromatograficznej i ubić jej zawartość przez ciągle utrząsanie, po czym kolumnę wstawić do termostatu o temperaturze 150°C i wygrzewać przy niewielkim przepływie gazu nośnego w ciągu 16 godz.

5.4.7.5. Przygotowanie próbki do analizy. W kolbie stożkowej z doszlifowanym korkiem pojemności 200 cm³ odważyć około 100 g badanego eteru fenylowego z dokładnością do 0,0002 g, następnie dodać pipetą około 0,02 g alkoholu *n*-oktylowego, zważyć z taką samą dokładnością i dokładnie wymieszać w ciągu 5 min.

5.4.7.6. Wykonanie oznaczania. Chromatograf należy przygotować, a oznaczanie wykonać zgodnie z instrukcją obsługi aparatu z tym, że zaleca się stosować następujące parametry:

- temperatura kolumny 130°C,
- temperatura odparownika 230°C,
- temperatura detektora 230°C,
- szybkość przepływu gazu nośnego 70 cm³/min,
- ilość dozowanej próbki około 0,003 cm³.

Następną próbkę badanego produktu można wprowadzić do kolumny po 80 min.

5.4.7.7. Obliczanie wyników. Zawartość fenolu (X_2) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_2 = \frac{F \cdot A \cdot m \cdot 100}{S} \quad (2)$$

w którym:

- F - współczynnik obliczony dla danego chromatografu o ustalonych warunkach analizy, wyrażający stosunek powierzchni piku wzorca wewnętrznego (*n*-oktanolu) do powierzchni piku oznaczonego składnika, gdy udziały wagowe obu składników są równe,
- A - powierzchnia piku fenolu, mm²,
- m - ilość wzorca wewnętrznego (*n*-oktanolu), % wag.,
- S - powierzchnia piku *n*-oktanolu, mm².

5.4.8. Oznaczanie rozpuszczalności w 90-procentowym alkoholu etylowym. Do suchej próbki pojemności 25 cm³ odważyć 1 g eteru fenyloвого odmiany A z dokładnością do 0,01 g i następnie dodać kroplami 5 cm³ 90-procentowego alkoholu etylowego, wstrząsając zawartością próbki. Oznaczenie należy wykonać w temperaturze 20°C.

5.5. Zasadnicze o jakości. Dla każdej partii produktu uznanej za zgodną z wymaganiami normy, należy wystawić i przesłać odbiorcy świadectwo, w którym między innymi należy podać wyniki z przeprowadzonych badań oraz orzeczenie zgodności z normą.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-72/6026-57

1. Istotne zmiany w stosunku do PN-63/C-88032

- a) wprowadzono dodatkową odmianę A - eter fenylovery zapachowy,
- b) zastrzono wszystkie parametry oprócz zawartości wody,
- c) wprowadzono dodatkowo oznaczenie zawartości fenolu,
- d) skreślono oznaczanie zawartości popiołu,
- e) zaktualizowano sposób pobierania próbek uwzględniając aktualne przepisy,
- f) zaktualizowano metody badań.

Dotychczas obowiązująca PN-63/C-88032 zostaje unieważniona z dniem 1 lipca 1973 r.

2. Normy zagraniczne

NRD TGL 8455 (1960) Diphenyläther
Indeks Givaudana z 1961 r. - dla odmiany A

3. Klasy materiałów. Według Przepisów o przewozie kolejną materiałów i przedmiotów niebezpiecznych z czerwca 1962 r. eter fenylovery zalicza się do klasy IIIa, liczba marginesowa 301, pozycja 4.

4. Przepisy dotyczące transportu

- a) Przepisy o przewozie kolejną materiałów i przedmiotów niebezpiecznych (PMN) z dnia 15 września 1968 r. (Dz.T. i ZK nr 20 poz. 84 z 1968 r.).
- b) Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1971 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych (Dz.U.PRL z dnia 17 grudnia 1971 r.).